

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-330-79>

УДК 330

БЕНЗЕРУК Віталій

ПВНЗ «Європейський університет»

<https://orcid.org/0009-0009-4279-3604>benzerukasp@gmail.com

ПРОКОПЕНКО Наталія

ПВНЗ «Європейський університет»

<https://orcid.org/0000-0001-6753-8831>

КОВАЛЕНКО Наталія

Національний транспортний університет

<https://orcid.org/0000-0001-8011-1373>kovalenko-nv@ukr.net

ЕКОНОМІЧНА ЕФЕКТИВНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

У науковій статті аналізується економічна ефективність інформаційних систем управління на підприємствах, що є актуальною темою в умовах динамічного ринкового середовища. Метою дослідження є оцінка впливу інформаційних систем управління на ключові показники діяльності підприємств, такі як продуктивність, витрати і якість обслуговування клієнтів. Важливо зазначити, що інформаційні системи управління призначені для вирішення завдань стратегічного і тактичного планування, оперативного управління, а також контролю та обліку. З їхньою допомогою можна оптимізувати управлінські процеси та зменшити витрати на вторинну обробку даних, що є важливим аспектом для підвищення загальної ефективності роботи підприємства. Застосування інформаційних систем управління дозволяє не лише підвищити конкурентоспроможність підприємств, але й зменшити складність прийняття управлінських рішень, покращити достовірність інформації, що, зі свого боку, сприяє об'єктивному ухваленню фінансових рішень. Активне використання інформаційних технологій у бізнес-управлінні позитивно впливає на оперативність, забезпечуючи гнучкість у відповідь на зміни в ринковому середовищі. Дослідження показує, що економічна ефективність інформаційних систем управління безпосередньо пов'язана з їх здатністю оптимізувати бізнес-процеси, зменшувати витрати та підвищувати продуктивність. Впровадження інформаційних систем управління сприяє автоматизації рутинних завдань, що дозволяє працівникам зосередитися на більш важливих аспектах діяльності, покращуючи загальну результативність. Завдяки цьому, підприємства здатні швидше адаптуватися до нових економічних викликів і краще прогнозувати потреби ринку. Особливу увагу варто звернути на вплив інформаційних систем управління на якість обслуговування клієнтів. Системи управління дозволяють швидше обробляти запити, що позитивно позначається на задоволеності клієнтів і їхній лояльності. Для всебічного аналізу економічної ефективності інформаційних систем управління важливо визначити ключові показники, такі як рентабельність інвестицій, час окупності впровадження та продуктивність праці. Аналіз цих показників допомагає виявити оптимальні напрямки для інвестицій і вдосконалення систем. Висновки статті підтверджують, що інформаційні системи управління є важливими інструментами для підвищення ефективності, конкурентоспроможності та довгострокового розвитку підприємств в сучасних умовах.

Ключові слова: інформаційні системи управління, інформаційні технології, економічна ефективність, бізнес-процеси, конкурентоспроможність, продуктивність, рентабельність.

BENZERUK Vitalii, PROKOPENKO Nataliia

European University

KOVALENKO Nataliia

National Transport University

ECONOMIC EFFICIENCY OF MANAGEMENT INFORMATION SYSTEMS AT ENTERPRISES

The scientific article analyzes the economic efficiency of information management systems at enterprises, which is a topical topic in the conditions of a dynamic market environment. The purpose of the study is to assess the impact of management information systems on key performance indicators of enterprises, such as productivity, costs and quality of customer service. It is important to note that management information systems are designed to solve the tasks of strategic and tactical planning, operational management, as well as control and accounting. With their help, you can optimize management processes and reduce the costs of secondary data processing, which is an important aspect for improving the overall efficiency of the enterprise. The use of management information systems allows not only to increase the competitiveness of enterprises, but also to reduce the complexity of management decision-making, to improve the reliability of information, which, in turn, contributes to objective financial decision-making. The active use of information technologies in business management has a positive effect on operational efficiency, providing flexibility in response to changes in the market environment. The study shows that the economic efficiency of management information systems is directly related to their ability to optimize business processes, reduce costs and increase productivity. The implementation of information management systems facilitates the automation of routine tasks, which allows employees to focus on more important aspects of the activity, improving overall performance. Thanks to this, enterprises are able to adapt faster to new economic challenges and better predict market needs. Particular attention should be paid to the influence of management information systems on the quality of customer service. Management systems allow faster processing of requests, which positively affects customer satisfaction and their loyalty. For a comprehensive analysis of the economic efficiency of information management systems, it is important to determine key indicators, such as return on investment, payback time of implementation, and labor productivity. The analysis of these indicators helps to identify optimal directions for investments and improvement of systems. The conclusions of the article confirm that management information systems are important tools for increasing efficiency, competitiveness and long-term development of enterprises in modern conditions.

Keywords: management information systems, information technologies, economic efficiency, business processes, competitiveness, productivity, profitability.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ

У сучасному світі, де інформація стала основним активом, ефективне управління підприємствами неможливе без впровадження сучасних інформаційних систем (ІС). Економічна ефективність інформаційних систем управління (ІСУ) є ключовим аспектом, що визначає здатність підприємства адаптуватися до швидко змінюваних умов ринку, оптимізувати внутрішні процеси та підвищувати свою конкурентоспроможність. Зростання обсягу даних та потреба в їх обробці в режимі реального часу ставлять перед менеджерами нові виклики, які вимагають використання технологій для забезпечення швидкості та якості прийняття управлінських рішень.

Дослідження економічної ефективності ІСУ дозволяє не лише оцінити їх вплив на фінансові показники підприємства, але й виявити потенційні резерви для подальшого розвитку. У цьому контексті важливо враховувати не лише пряму економічну вигоду від використання інформаційних технологій (ІТ), але й такі нематеріальні чинники, як покращення комунікації, підвищення мотивації працівників та поліпшення обслуговування клієнтів. Висока ефективність ІСУ стає можливою завдяки інтеграції новітніх технологій, які здатні забезпечити своєчасний доступ до інформації, аналіз даних і підтримку прийняття рішень на всіх рівнях управління.

АНАЛІЗ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Аналіз останніх досліджень і публікацій у сфері економічної ефективності ІСУ на підприємствах вказує на значний інтерес наукової спільноти до цієї теми, оскільки ІСУ стали невід'ємною складовою сучасного бізнес-середовища. Різноманітні дослідження акцентують на різних аспектах впливу ІСУ на фінансові та управлінські показники підприємств, підкреслюючи важливість інтеграції нових технологій для підвищення конкурентоспроможності. Вагомий вклад у вивчення цих питань зробили О. Адамик, О. Балазюк, О. Бобко, І. Бондарєва, М. Верескун, Л. Ванькович, О. Гарафонова, О. Гладка, Ю. Грибовська, Т. Добуш, О. Єсіна, Г. Жосан, І. Карпович, О. Коник, Ж. Кононенко, Л. Лінгур, Р. Мисюк, Ю. Наконечна, В. Пилявець, В. Постова, О. Пристемський, І. Сисоєва, С. Сисюк, С. Цвик, А. Шелестова, С. Шиян, Н. Юрчук та інші.

Однак, останні дослідження підтверджують, що тенденції розвитку інформаційних технологій і зміни в бізнес-середовищі підкреслюють актуальність подальших досліджень у цій сфері, спрямованих на виявлення нових можливостей та вирішення існуючих проблем.

ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою наукової статті є аналіз економічної ефективності ІСУ на підприємствах.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

ІСУ призначена для розв'язання завдань, пов'язаних зі стратегічним і тактичним плануванням, оперативним управлінням, а також обліком і контролем. Багато облікових завдань не потребують додаткових витрат на вторинну обробку даних, отриманих у процесі оперативного управління. Застосування оперативної інформації, яка надходить завдяки функціонуванню автоматизованої ІС, дозволяє керівнику вирішити низку проблем. Це включає забезпечення збалансованості матеріальних, фінансових і людських ресурсів підприємства, оцінювання результативності управлінських рішень, а також вдосконалення системи контролю за собівартістю товарів і послуг тощо [1].

Активне застосування ІС в управлінні бізнесом дає змогу підтримувати необхідний рівень конкурентоспроможності підприємства, навіть у складних умовах. Крім того, впровадження ІТ у бізнес-управлінні сприяє підвищенню конкурентоспроможності кожного підприємства шляхом підвищення ефективності управлінських процесів і адаптації до змін, що відбуваються в ринковому середовищі [2].

Застосування ІС в управлінні підприємствами допомагає розв'язувати такі завдання: зменшення складності процесу прийняття рішень (вибір управлінського рішення з множини можливих варіантів); покращення оперативності обробки даних і підвищення достовірності інформації, що, зі свого боку, сприяє ухваленню більш об'єктивних фінансових та управлінських рішень [1].

Економічна ефективність ІСУ стає важливим аспектом діяльності сучасних підприємств, які працюють у динамічному конкурентному середовищі. ІС дозволяють оптимізувати бізнес-процеси, зменшити витрати та підвищити продуктивність.

Слід зазначити, що ІТ підвищують методи менеджменту до якісно нового рівня, дозволяючи використовувати управлінську інформацію підприємства не лише для внутрішніх цілей, але й для розвитку партнерських відносин з контрагентами та підвищення лояльності клієнтів. Сучасні ІС забезпечують реалізацію таких можливостей, як довгострокове та оперативне планування, розробка нових видів продукції, а також формування виробничих планів відповідно до планів збуту продукції. Вони також сприяють

управлінню виробництвом, плануванню руху сировини та матеріалів, а також обліку і плануванню руху готової продукції. Крім того, ІС допомагають планувати потреби в ресурсах для забезпечення безперервності виробничого процесу, обробляти, аналізувати та затверджувати заявки від підрозділів підприємства на необхідні матеріали. Вони також забезпечують оптимізацію розміщення матеріалів, створення баз даних і класифікаторів матеріалів підприємства, а також забезпечують глибокий рівень деталізації елементів витрат [4, с. 975].

Аналіз економічної ефективності ІСУ на підприємствах є актуальним напрямом досліджень, оскільки ці системи стають невід'ємною частиною сучасного бізнес-середовища. Економічна ефективність ІСУ оцінюється через їхній вплив на ключові показники діяльності підприємств, включаючи продуктивність, витрати та якість обслуговування клієнтів тощо.

Зокрема, підвищення продуктивності є одним із найважливіших аспектів, оскільки автоматизація рутинних процесів дозволяє співробітникам зосередитися на більш складних завданнях [5, с. 165]. ІСУ на підприємствах надають доступ до актуальної інформації, що допомагає швидше приймати обґрунтовані рішення і своєчасно реагувати на зміни ринку. Це, зі свого боку, сприяє оптимізації виробничих процесів, дозволяючи збільшити обсяги виробництва і зменшити час на виконання замовлень. Завдяки ефективнішому розподілу ресурсів, підприємства можуть краще прогнозувати потреби ринку та адаптуватися до змін попиту. Крім того, автоматизація рутинних процесів сприяє зниженню операційних витрат і зменшенню ймовірності помилок, пов'язаних із людським фактором. Загалом, впровадження ІСУ підвищує конкурентоспроможність підприємства та сприяє його довгостроковому розвитку.

Зниження витрат також є критично важливим чинником, оскільки ІСУ дозволяють оптимізувати використання ресурсів. Завдяки автоматизації обліку та контролю витрат підприємства можуть зменшити непередбачені витрати та скоротити час, витрачений на виконання адміністративних завдань [6, с. 78]. Це сприяє зменшенню загальних витрат на управління і підвищенню фінансової стабільності, що дозволяє підприємству впевненіше планувати свою діяльність у довгостроковій перспективі. Окрім того, оптимізоване управління ресурсами дає змогу підвищити продуктивність праці, що, зі свого боку, позитивно впливає на якість продукції та послуг. Зменшення витрат також відкриває можливості для реінвестування коштів у нові проекти, що сприяє інноваційному розвитку підприємства. Завдяки ІСУ підприємство може швидше адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі, реагуючи на нові економічні виклики. Загалом, застосування сучасних ІС є важливим чинником для забезпечення конкурентоспроможності та стійкого зростання підприємства.

Покращення якості обслуговування клієнтів є ще одним важливим аспектом, пов'язаним із впровадженням ІСУ. Системи управління забезпечують своєчасну обробку запитів клієнтів, що веде до підвищення їхнього задоволення. Клієнти отримують можливість швидше отримувати інформацію про продукти та послуги, що позитивно впливає на їхнє сприйняття підприємства [7, с. 95]. Крім того, ІСУ дозволяють персоналізувати обслуговування, зберігаючи історію покупок та запитів кожного клієнта, що полегшує надання індивідуальних рекомендацій. Це підсилює довіру до підприємства та сприяє повторним покупкам, адже клієнти відчують увагу та розуміння їхніх потреб. За рахунок автоматизації процесів обслуговування підприємства також можуть знизити ймовірність помилок і скоротити час на реагування, що ще більше покращує загальне враження клієнтів. Тому впровадження ІСУ сприяє побудові довготривалих відносин з клієнтами та підвищенню конкурентоспроможності підприємства на ринку.

Для всебічного аналізу економічної ефективності ІСУ необхідно визначити ключові показники. До них можуть належати такі показники, як рентабельність інвестицій, час окупності впровадження, зниження операційних витрат та продуктивність персоналу [8, с. 24; 9, с. 22]. Дослідження цих показників дозволяє зрозуміти, як ІСУ впливають на фінансові результати підприємства, виявити оптимальні напрямки для подальших інвестицій та вдосконалення систем. Наприклад, якщо ІСУ сприяють значному скороченню операційних витрат, це може позитивно позначитися на загальній прибутковості підприємства. Аналіз рентабельності інвестицій допомагає оцінити, чи досягаються очікувані фінансові результати від впровадження системи, та порівняти ефективність ІСУ з альтернативними рішеннями. Також важливо враховувати показник продуктивності праці, адже автоматизація процесів може значно підвищити результативність роботи співробітників. Загалом, оцінка цих показників дозволяє керівництву підприємства приймати зважені рішення щодо подальшого розвитку ІС, підвищуючи ефективність бізнес-процесів і конкурентоспроможність підприємства на ринку.

Крім того, важливо враховувати, що впровадження ІСУ потребує інвестицій, які можуть бути значними. Проте, довгострокові вигоди від їх використання часто перевищують початкові витрати. Тому необхідно провести аналіз витрат і вигод, щоб визначити, чи є впровадження ІСУ виправданим у конкретних умовах підприємства [10, с. 852]. Такий аналіз включає оцінку не тільки фінансових вигод, але й нематеріальних, таких як покращення репутації підприємства, підвищення задоволеності клієнтів і покращення робочого середовища для персоналу. Крім того, важливо врахувати, що впровадження ІСУ може вимагати адаптації внутрішніх процесів підприємства, що також потребує певного часу та ресурсів. Попри це, підприємства, які приймають рішення про інвестиції в ІСУ, у більшості випадків отримують конкурентні переваги, що дозволяє їм ефективніше реагувати на зміни ринку. Систематичне використання

ІСУ забезпечує своєчасну інформацію для прийняття рішень, що сприяє швидшій адаптації до змін економічного середовища. У результаті впровадження ІСУ не тільки підвищує оперативність і точність управлінських рішень, а й створює умови для стійкого зростання підприємства.

Успішним прикладом впровадження ІСУ на підприємстві є використання системи для управління відносинами з клієнтами (CRM). Це свідчить про те, що ІСУ можуть стати важливим інструментом для досягнення стратегічних цілей підприємства [3]. Крім того, наприклад, підприємства у сфері виробництва, які впроваджують системи управління ресурсами (ERP), здатні оптимізувати свої процеси, що призводить до зменшення витрат і скорочення циклу виробництва. Такі успішні приклади свідчать про те, що ІСУ можуть стати важливим інструментом для досягнення стратегічних цілей підприємства, зокрема, покращення конкурентоспроможності. Окрім того, правильне впровадження ІСУ може також призвести до покращення внутрішньої комунікації та взаємодії між підрозділами, що сприяє більш ефективному управлінню проектами. Важливо зазначити, що успішні впровадження ІСУ часто супроводжуються культурними змінами на підприємстві, що також сприяє загальному успіху.

У рамках аналізу слід звернути увагу на вплив ІСУ на внутрішні процеси підприємства. Вони можуть покращити комунікацію між різними підрозділами, що призводить до більш ефективного виконання завдань. Чітке структурування даних і процесів дозволяє знизити ймовірність помилок та підвищити швидкість виконання завдань [11, с. 430]. Завдяки автоматизації рутинних завдань працівники можуть зосередитися на стратегічних аспектах своєї роботи, що підвищує загальну ефективність команди. Крім того, ІСУ забезпечують можливість моніторингу та аналізу виконання завдань у реальному часі, що дозволяє швидко реагувати на зміни та адаптувати процеси відповідно до нових вимог. Цей рівень контролю і зворотного зв'язку сприяє постійному вдосконаленню бізнес-процесів і підвищенню їх ефективності.

Аналіз ефективності ІСУ також повинен включати вивчення ризиків, пов'язаних із їх впровадженням. Наприклад, недотримання стандартів безпеки може призвести до витоку конфіденційної інформації. Розуміння цих ризиків дозволяє підприємствам розробити стратегії для їх мінімізації, що забезпечує безпеку даних та стабільність бізнес-процесів. Представимо детальний аналіз таких ризиків у таблиці 1.

Таблиця 1

Ризики, пов'язані із впровадженням ІСУ на підприємствах

Ризик	Особливості
Загроза безпеки інформації	Несанкціонований доступ до даних може призвести до втрати важливої інформації або її компрометації. Це не тільки ставить під загрозу конфіденційність даних, але й негативно позначається на репутації підприємства. Втрата довіри з боку клієнтів та партнерів може мати серйозні фінансові наслідки. Тому необхідно впроваджувати системи захисту інформації та регулярно проводити аудити безпеки.
Недостатня підготовка персоналу до використання нової системи	Якщо співробітники не володіють необхідними навичками, це може призвести до збоїв у роботі та зниження продуктивності. Відсутність адекватного навчання може зменшити рівень довіри до системи серед користувачів, що, зі свого боку, призводить до опору змінам. Регулярні тренінги та підтримка з боку досвідчених користувачів є критично важливими для успішного впровадження. Крім того, важливо враховувати різні рівні підготовки співробітників і адаптувати навчання до їхніх потреб.
Висока вартість впровадження та підтримки ІСУ	Часто підприємства недооцінюють фінансові витрати на інтеграцію системи, що може призвести до перевищення бюджету. Витрати на технічне обслуговування та оновлення потребують серйозного фінансового планування. Крім того, необхідно враховувати можливі приховані витрати, такі як витрати на навчання персоналу та підтримку системи. Без належного фінансового контролю підприємство може зітхнутися з проблемами ліквідності.
Технологічна застарілість	Швидкий розвиток технологій може призвести до того, що впроваджена система швидко втрачає актуальність. Це може вимагати додаткових інвестицій у модернізацію або заміну системи, що негативно вплине на бюджет. Необхідно постійно слідкувати за технологічними тенденціями та адаптувати системи відповідно до нових вимог. Стратегічний підхід до вибору технологій може допомогти запобігти цим проблемам у майбутньому.
Недостатня інтеграція ІСУ з існуючими бізнес-процесами	Це може призвести до неефективності, коли нова система не враховує специфіку роботи підприємства. В результаті може виникнути ситуація, коли система не виконує покладених на неї функцій, що негативно позначається на загальних результатах. Для успішного впровадження важливо провести детальний аналіз бізнес-процесів і адаптувати систему під конкретні потреби підприємства. Постійний моніторинг інтеграції систем також є необхідним для виявлення проблем на ранніх стадіях.
Залежність від постачальників програмного забезпечення	Якщо постачальник не забезпечує належну підтримку або зупиняє розробку продукту, підприємство може опинитися у скрутному становищі. Це може призвести до збоїв у роботі та втрати даних, які можуть негативно вплинути на операційну діяльність. Важливо мати запасний план або альтернативні рішення на випадок, якщо постачальник не виконає своїх зобов'язань. Вибір надійного постачальника та укладення контрактів, що забезпечують належну підтримку, можуть зменшити ці ризики.
Неузгодженість між різними підрозділами підприємства	Якщо різні відділи використовують різні системи, це може ускладнити обмін інформацією та призвести до конфліктів. Важливо забезпечити єдність підходів до управління інформацією на всіх рівнях організації, щоб уникнути дублювання функцій і втрати часу. Створення єдиної ІС може полегшити обмін даними між підрозділами. Регулярні зустрічі для обговорення інтеграції та координації між відділами також можуть сприяти покращенню співпраці.
Невизначеність у процесах прийняття рішень	Неправильна інтерпретація даних, що генеруються системою, може призвести до хибних управлінських рішень. Це підкреслює необхідність наявності досвідчених аналітиків, які здатні коректно аналізувати та інтерпретувати інформацію. Залучення фахівців із даних може суттєво підвищити якість прийняття рішень на всіх рівнях. Також важливо встановити процедури перевірки даних, щоб зменшити ймовірність помилок під час аналізу. Впровадження регулярних звітів та обговорень результатів може допомогти забезпечити кращу узгодженість у процесах прийняття рішень.

Джерело: удосконалено на основі [9; 12; 13].

Таким чином, ризики, пов'язані із впровадженням ІСУ на підприємствах, є різноманітними. Успішне їх подолання потребує стратегічного підходу та ретельного планування. Важливо впроваджувати заходи для мінімізації цих ризиків на всіх етапах – від вибору системи до її інтеграції та використання.

Варто відзначити, що вибір програмного забезпечення для управління підприємством має ґрунтуватися на потребах менеджменту, які залежать від розмірів підприємства, виду його діяльності, територіальної розгалуженості та інших чинників. Для успішного впровадження ІСУ важливо вирішити основну задачу – виявити критичні вузькі місця в управлінні підприємством, а також в інформаційних зв'язках між підрозділами, і знайти шляхи їх усунення, враховуючи затверджений бюджет і встановлені терміни впровадження. Основною вимогою є те, що переваги від використання ІС повинні перевищувати витрати на їх розробку, впровадження та експлуатацію. При виборі програмного забезпечення слід враховувати такі чинники, як успішні галузеві рішення, наявність сервісних пунктів обслуговування, можливість масштабування та налаштування системи відповідно до специфічних потреб, простота освоєння програмного забезпечення співробітниками та забезпечення захисту інформації [14, с. 894].

ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМІ

Таким чином, аналіз економічної ефективності ІСУ на підприємствах показує, що їхнє впровадження є важливим чинником для підвищення конкурентоспроможності в умовах динамічного ринку. ІСУ оптимізують бізнес-процеси, зменшують витрати та підвищують продуктивність, що, зі свого боку, дозволяє підприємствам швидше адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі. Крім того, автоматизація обліку та контролю витрат знижує операційні витрати, а покращення обслуговування клієнтів сприяє формуванню довгострокових відносин з ними. Важливим аспектом є оцінка ключових показників, таких як рентабельність інвестицій і продуктивність праці, які допомагають визначити доцільність впровадження ІСУ. Успішні приклади реалізації ІСУ підтверджують їхню роль у досягненні стратегічних цілей підприємства та підвищенні ефективності управлінських процесів.

Література

1. Юрчук Н. П. Інформаційні системи і технології як інновація у системі управління бізнес-процесами. Ефективна економіка. 2018. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6323>
2. Ванькович Л. Я., Мисюк Р. В., Добуш Т. І., Бобко О. В., Коник О. В., Шиян С. М., Цвик С. Р. Вплив інформаційних технологій на розвиток підприємства. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки». 2023. № 9. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-9-9174>
3. Грибовська Ю., Кононенко Ж. Застосування інформаційних систем в управлінні підприємством. Економіка та суспільство. 2023. № 47. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2171>
4. Єсіна О. Г. Оцінка економічної ефективності застосування інформаційних технологій на підприємстві. Математичні методи, моделі та інформаційні технології в економіці. 2017. № 16. С. 972-976.
5. Гарафонова О., Жосан Г. Діджиталізація та автоматизація бізнес-процесів: відмінність дефініцій та місце в менеджменті підприємства. Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка. 2023. № 15. С. 161-166.
6. Пристемський О. Автоматизація та вплив інформаційних технологій на ведення обліку та контролю підприємства. Scientific Collection «InterConf+». 2024. № 43(193). С. 76-82.
7. Постова В. В. Використання інформаційних систем та технологій в закладах ресторанного господарства: вплив на якість обслуговування та збільшення прибутку. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». 2023. Випуск 47. С. 94-97.
8. Верескун М. В. Методи оцінки ефективності впровадження інформаційних систем на промислових підприємствах. Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності. 2015. № 1(1). С. 21-26.
9. Бондарєва Т. І. Організаційні аспекти створення інформаційної системи управління ризиками підприємства. Часопис економічних реформ. 2022. № 2(46). С. 58-65.
10. Балазюк О. Ю., Сисоєва І. М., Пилявець В. М. Комплексна оцінка ефективності інвестиційних проектів із розширення інформаційної системи підприємства. Економіка та суспільство. 2018. Випуск 18. С. 851-861.
11. Шелестова А. Інформаційні системи автоматизації бізнесу: призначення та можливості для компаній. Наука і техніка сьогодні. 2024. № 3(31). С. 426-439.
12. Карпович І. М., Гладка О. М., Наконечна Ю. А. Аналіз ризиків безпеки інформаційної системи ІТ-підприємства. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: технічні науки. 2020. Том 31(70) № 5. С. 69-74.
13. Єсіна, О. Г., Лінгур Л. М. Проблеми впровадження та використання інформаційних технологій на підприємстві. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2019. Вип. 24, № 4.2. С. 16-20.

14. Адамик О. В., Сисюк С. В. Інформаційні системи управління підприємством: вибір базових технологій та програмного забезпечення. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. Випуск 14. С. 891-895.

References

1. Yurchuk N. P. Informatsiini systemy i tekhnologii yak innovatsiia u systemi upravlinnia biznes-protseamy. *Efektivna ekonomika*. 2018. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6323>
2. Vankovych L. Ya., Mysiuk R. V., Dobush T. I., Bobko O. V., Konyk O. V., Shyian S. M., Tsvyk S. R. Vplyv informatsiinykh tekhnologii na rozvytok pidpriemstva. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal «Internauka»*. Seriya: «Ekonomiczni nauky». 2023. № 9. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-9-9174>
3. Hrybovska Yu., Kononenko Zh. Zastosuvannia informatsiinykh system v upravlinni pidpriemstvom. *Ekonomika ta suspilstvo*. 2023. № 47. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2171>
4. Yesina O. H. Otsinka ekonomichnoi efektyvnosti zastosuvannia informatsiinykh tekhnologii na pidpriemstvi. *Matematychni metody, modeli ta informatsiini tekhnologii v ekonomitsi*. 2017. № 16. S. 972-976.
5. Harafonova O., Zhosan H. Didzhytalizatsiia ta avtomatyzatsiia biznes-protseviv: vidmynnist definitsii ta mistse v menedzhmenti pidpriemstva. *Tavriiskyi naukovyi visnyk*. Seriya: *Ekonomika*. 2023. № 15. S. 161-166.
6. Prystemskyi O. Avtomatyzatsiia ta vplyv informatsiinykh tekhnologii na vedennia obliku ta kontroliu pidpriemstva. *Scientific Collection «InterConf+»*. 2024. № 43(193). S. 76-82.
7. Postova V. V. Vykorystannia informatsiinykh system ta tekhnologii v zakladakh restorannoho hospodarstva: vplyv na yakist obsluhovuvannia ta zbilshennia prybutku. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*. Seriya «Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo». 2023. Vypusk 47. S. 94-97.
8. Vereskun M. V. Metody otsinky efektyvnosti vprovadzhennia informatsiinykh system na promyslovykh pidpriemstvakh. *Teoretychni i praktychni aspekty ekonomiky ta intelektualnoi vlasnosti*. 2015. № 1(1). S. 21-26.
9. Bondarieva T. I. Orhanizatsiini aspekty stvorennia informatsiinoi systemy upravlinnia ryzykamy pidpriemstva. *Chasopys ekonomichnykh reform*. 2022. № 2(46). S. 58-65.
10. Balaziuk O. Yu., Sysoieva I. M., Pyliavets V. M. Kompleksna otsinka efektyvnosti investytsiinykh proektiv iz rozshyrennia informatsiinoi systemy pidpriemstva. *Ekonomika ta suspilstvo*. 2018. Vypusk 18. S. 851-861.
11. Shelestova A. Informatsiini systemy avtomatyzatsii biznesu: pryznachennia ta mozhlyvosti dlia kompanii. *Nauka i tekhnika sohodni*. 2024. № 3(31). S. 426-439.
12. Karpovych I. M., Hladka O. M., Nakonechna Yu. A. Analiz ryzykiv bezpeky informatsiinoi systemy IT-pidpriemstva. *Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernadskoho*. Seriya: *tekhnichni nauky*. 2020. Tom 31(70) № 5. S. 69-74.
13. Yesina, O. H., Linhur L. M. Problemy vprovadzhennia ta vykorystannia informatsiinykh tekhnologii na pidpriemstvi. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu*. Seriya: *Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*. 2019. Vyp. 24, № Ch.2. S. 16-20.
14. Adamyk O. V., Sysiuk S. V. Informatsiini systemy upravlinnia pidpriemstvom: vybir bazovykh tekhnologii ta prohramnoho zabezpechennia. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*. 2016. Vypusk 14. S. 891-895.